

**Uznesenie z 57. zasadania Zboru povereníkov z 12. septembra 1949.
Úprava niektorých otázok týkajúcich sa okresov južného Slovenska.**

- I. Zbor povereníkov vypočul správu svojho predsedu a povereníka vnútra o niektorých nevyriešených otázkach južného Slovenska a uznáva sa:
1. Zriadiť komisiu na čele s povereníkom vnútra a zloženú zo zástupcov Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, Povereníctva práce a sociálnej starostlivosti, Osídľovacieho úradu a Ústredného výboru KSS, ktorá má pracovať na vyriešení všetkých sporných otázok, pričom Zbor povereníkov
 - a) ukladá povereníkovi vnútra, aby na prechodnú dobu zriadil vo svojom úrade zvláštne oddelenie na administratívne sledovanie a výkon uznesení tejto komisie,
 - b) ukladá všetkým zúčastneným členom Zboru povereníkov, aby v dohode s povereníkom vnútra cestou svojich rezortov zaistili v okresoch výkon uznesení tejto komisie,
 - c) zriaďuje okresné komisie, zložené obdobne ako je zložená ústredná komisia s tým, že okresné komisie pracujú v okresoch a sú povinné všetky svoje opatrenia vykonávať podľa smerníc ústrednej komisie, ktorej musia podávať o svojich opatreniach pravidelné správy,
 - d) ustaujuje, aby finančné náhrady spojené s prácou okresných komisií, znášali jednotlivé rezorty v komisiách zúčastnené, a finančné náhrady spojené s administratívou, znášalo v ústredí Povereníctvo vnútra a v okresoch príslušné ONV,
 - e) ukladá povereníkovi vnútra, aby prikázal príslušným ONV a KNV vykonať rozhodnutia komisií.
 2. Uložiť povereníkovi pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, aby cestou Československých stavebných závodov alebo družstva NOVDOM urýchlil výstavbu povolených 100 bytových jednotiek, ktoré prevádza Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy na južnom Slovensku, pričom tieto bytové jednotky majú byť buď v súkromnom vlastníctve jednotlivých stavebníkov alebo v družstevnom vlastníctve.
 3. Uložiť povereníkovi pôdohospodárstva a pozemkovej reformy a predsedovi Osídľovacieho úradu dokončiť urýchlene stavbu rozostavaných domkov, ktoré sú v pláne s tým, že tieto domky majú byť použité na umiestnenie dosiaľ neumiestnených rodín na južnom Slovensku.
 4. Uložiť povereníkovi pôdohospodárstva a pozemkovej reformy a predsedovi Osídľovacieho úradu, aby do 28. septembra t.r. predložili Zboru povereníkov návrh na získanie prípadných materiálových alebo finan-

- čných prostriedkov na dostavbu domkov uvedených v odst. 3, ako i tzv. ONCSA domkov, pokiaľ by tieto prostriedky neboli kryté plánom.
5. Uložiť predsedovi Osídľovacieho úradu, aby urýchlene dokončil rekonštrukciu 163 dohodových domov, ktorá je v pláne zaradená a aby aj tieto domky boli v prvom rade použité na ubytovanie rodín na južnom Slovensku, ktoré dosiaľ nie sú ubytované, pričom o svojich opatreniach v tomto smere má podať Zboru poverenikov správu do 28. septembra t.r.
 6. Uložiť predsedovi Osídľovacieho úradu, aby dal rozpracovať a predsedovi Zboru poverenikov najneskoršie do 28. septembra t.r. predložil návrh na rekonštrukciu ďalších domkov, ktoré sú menej poškodené a mohli by byť pred zimou obývané.
 7. Rozhodnúť, že všetky novostavby a rekonštrukcie musia byť zásobené pracovnými silami z miestnych zdrojov za mobilizácie príslušných obcí, poľažne obyvateľstva okresu. Rovnako materiálové krytie má sa čerpať podľa možností z miestnych zdrojov.
 8. Uložiť predsedovi Osídľovacieho úradu, aby v tzv. podielnych domoch, v ktorých neoprávnene, bez prídeltu, užívajú starí alebo noví majitelia jednu časť domu, dali nepridelenú a k ubytovaniu súcú druhú časť domu k dispozícii pre ubytovanie rodín na južnom Slovensku, ktoré dosiaľ neboli umiestnené.
 9. Uložiť komisiám, ktoré boli zriadené podľa odst. 1, aby preskúmali nadmerné byty v obciach, v ktorých treba ubytovať dosiaľ neumiestnené rodiny, a aby v dohode s MNV urobili opatrenia podľa bytového zákona.
 10. Uložiť povereníkovi vnútra, aby dal urýchlene vyhotoviť zoznam osôb previnilých a štátu nepriateľských, ktoré zo štátnobezpečnostných dôvodov majú byť z južných okresov vysídlené, pričom:
 - a) povereník vnútra má dohodnúť vysídlenie týchto osôb s príslušnými ústrednými orgánmi v Prahe,
 - b) pre umiestnenie osôb prestárlych a pod. má sa použiť ubytovacích priestorov získaných po vysťahovaných Nemcoch, poľažne po Poliakoch, ktorí sa vysťahovali do Poľska,
 - c) povereník vnútra v dohode s príslušnými členmi Zboru poverenikov má predložiť urýchlene Zboru poverenikov návrh na opravu domov, vyhladených na umiestnenie osôb, ktorých sa týka ods. b/ tohto odstavca.
 11. Uložiť predsedovi Osídľovacieho úradu, aby previedol súpis tých domových konfiškátov, v ktorých je možno uvoľniť byty pre osoby podľa tohto uznesenia, najmä v súvislosti s odsunom osôb previnilých a štátu nepriateľských z južnoslovenských okresov.
 12. Uložiť komisii zriadenej podľa odst. 1, aby za použitia bytového zákona zaistila aspoň prechodné ubytovanie všetkým dosiaľ neubytovaným osobám a rodinám na južnom Slovensku, v krajnom prípade prikázaním dvoch alebo viacerých rodín do spoločných domov, poľažne do nadmerných bytov.
 13. Uložiť komisii zriadenej podľa odst.1, aby pri ubytovaní rodín, ktorých sa toto uznesenie týka, sledovala aj otázku vyriešenia vlastníckych pomerov (dať domy do vlastníctva náboristom, presídlencom, dôverníkom a pod., všade tam, kde je to možné).
 14. Uložiť komisii, aby v spolupráci s príslušnými okresnými komisiami sledovala riešenie vlastníckych otázok, pokiaľ sa týkajú vlastníctva pôdy.
 15. Uložiť komisii, zriadenej podľa odst. 1, aby v dohode s príslušnými okresnými komisiami sledovala aj vyriešenie vlastníckych otázok, pokiaľ sa týkajú nehnuteľností. Pri riešení týchto otázok má sa komisia pridŕžať týchto zásadných smerníc:
 - a) hnutelnosti tzv. náboristov pokiaľ je to fyzicky možné a pokiaľ sú v rukách tretej osoby bez právneho titulu majú byť vrátené náboristom in natura,
 - b) pokiaľ takéto hnutelnosti (dobytok a pod.) sú právnym titulom v rukách dôverníkov a pod. a náborista si robí nárok na vrátenie, má sa komisia pokúsiť o dohodu,
 - c) vyslovuje sa zásada, že nárok na náhradu alebo ušlý zisk sa nikomu nepriznáva z dôvodu, že svojho času bola podľa rozhodnutia vlády prevedená konfiškácia týchto majetkových hodnôt,
 - d) v prípadoch sociálne odôvodnených, keď to komisia uzná, navrhne podporu pre tých náboristov alebo dôverníkov, ktorí pre existenčné zabezpečenie potrebujú dobytok, zariadenie a pod., ak predtým bez vlastnej viny o ne prišli. Na tieto účely bude použitý fond, spravovaný Povereníctvom práce a sociálnej starostlivosti. Definitívne rozhodne o priznaní týchto podpôr ústredná komisia po vyčíslení všetkých nárokov,
 - e) pri nehnuteľnostiach má sa sledovať zásada pomerného uspokojovania všetkých kategórií obyvateľstva, i keď právny titul sa nepriznáva.
 16. Uložiť komisii, aby v dohode s príslušnými okresnými komisiami sledovala otázku získavania pracovných síl pre štátne majetky, priemyselné podniky a pod., či už v Čechách alebo na Slovensku, pričom ústredná komisia môže rozhodnúť prípadne i o nároku na čiastočnú úhradu za drobný majetok, o ktorý príslušné osoby prišli v priebehu minulých akcií.

17. Uložiť povereníkovi vnútra, pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, práce a sociálnej spravodlivosti a predsedovi Osídľovacieho úradu, aby urýchlene previedli inštruktáž všetkých na tejto akcii zúčastnených úradov a orgánov tak, aby štátny aparát, ktorý bude pri výkone tohto uznesenia angažovaný, bol presne informovaný o celkovej línii štátnej správy v tomto smere.
18. Uložiť povereníkovi vnútra, ako predsedovi komisie, zriadenej podľa odst. 1, aby všetky práce súvisiace s výkonom tohto uznesenia, boli skončené najneskoršie do 15. októbra t.r.
19. Uložiť povereníkovi vnútra, aby po skončení akcie podal Zboru poverenikov celkovú správu o činnosti a výsledkoch práce komisie a aby zavčas informoval Zbor poverenikov o dielčich problémoch, ktoré v priebehu akcie vznikli.“

SNA, fond Úrad Predsedníctva Zboru poverenikov. Zápisnica zo zasadania Zboru poverenikov 12. septembra 1949.